

Рейтинговий звіт IVFK 005-014 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Івано-Франківськ
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	07.05.2009 р.
Дата оновлення:	03.12.2015 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB+
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг м. Івано-Франківська ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за I півріччя 2015 року, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	07.05.2009	12.11.2009- 19.06.2015	03.12.2015
Рівень кредитного рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська підтримується:

- прийнятним рівнем бюджетної забезпеченості міста у I півріччі 2015 року;
- високим рівнем виконання у січні-червні 2015 року уточненого річного плану за надходженнями до загального та спеціального фонду консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів – 77,8% та 84,1% відповідно;
- високим рівнем ліквідності консолідованого бюджету за загальним та спеціальним фондами;
- диверсифікацією надходжень до консолідованого бюджету міста за основними платниками податків, а також галузевою диверсифікацією джерел наповнення;
- інформаційною відкритістю та прозорістю.

Рівень кредитного рейтингу м. Івано-Франківська обмежується:

- погіршення окремих показників соціально-економічного розвитку внаслідок кризових явищ в економіці України;
- нижчим за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати;
- зростанням боргового навантаження консолідованого бюджету м. Івано-Франківська;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та житлового фонду міста, необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Івано-Франківська протягом I півріччя 2015 року та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Івано-Франківської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста у 2011-2014 рр. та I півріччі 2015 року наведено у таблиці нижче.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Івано-Франківська¹

Показник	2011	2012	2013	2014	I півр. 2015	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	241,7	243,7	245,6	247,8	249,5	100,7
Середньомісячна заробітна плата, грн.	2 258,0	2 533,0	2 702,0	2 918,0	3 169,0	108,6
Заборгованість з виплати заробітної плати станом на кінець періоду, млн. грн.	5,1	7,4	6,4	7,4	3,6	49,4
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	4 294,9	3 819,2	3 997,6	4 263,6	2 530,1	140,3
Прямі іноземні інвестиції станом на кінець періоду, млн. дол. США	199,2	188,9	338,7	504,8**	468,2***	92,7
Зовнішньоторговельний оборот, млн. дол. США	385,9	420,0	466,9	431,2	134,5	67,3
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	297,2	209,5	284,6	381,3	52,1***	32,9
Обсяг роздрібного товарообороту, млн. грн.	3 400,6	3 887,7	4 225,8	4 881,2	2 601,9	123,7

* темп росту показника за I півріччя 2015 року до відповідного періоду 2014 року або показника на 01.07.2015 р. до даних на 01.01.2015 р.

** уточнені дані

*** попередні дані

Джерело: Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Івано-Франківськ характеризується вищим демографічним потенціалом, ніж інші регіони України. Кількість населення (за оцінкою) у м. Івано-Франківську та селах, підпорядкованих міськраді, станом на 01.07.2015 р. становила 249,5 тис. осіб. Із загальної кількості населення більша частина (92%) приходилась на обласний центр, решта – на сільську місцевість. Починаючи з 2012 року на території Івано-

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Франківської міської ради щороку спостерігається суттєвий міграційний приплив населення (зокрема, на 1,6 тис. осіб протягом I півріччя 2015 року).

Під впливом поглиблення кризових явищ з початку поточного року у місті почався процес скорочення зайнятого населення в господарському комплексі міста. Так, середньооблікова чисельність штатних працівників (без урахування малого бізнесу), зайнятих у всіх сферах економічної діяльності, скоротилася до 70,5 тис. осіб, проти 73,5 тис. осіб за підсумками 2014 року.

Як і у попередні періоди, протягом I півріччя 2015 року у м. Івано-Франківську зберігається тенденція до збільшення обсягів роздрібного товарообороту торгової мережі (з урахуванням ресторанного господарства). За підсумками I півріччя 2015 року обсяг роздрібного товарообороту підприємств і організацій м. Івано-Франківська збільшився у порівнянні з відповідним показником у I півріччі 2014 року на 23,7% і склав 2 601,9 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця є у 2 рази більшим, ніж у середньому по країні. Перевищення показників роздрібного товарообороту у м. Івано-Франківську над загальнодержавними показниками свідчить про вищі за середні по країні реальні доходи населення, у тому числі ті, що перебувають поза межами офіційної статистики та надалі є резервом для розширення бази оподаткування податком на доходи фізичних осіб.

Виробнича сфера, зовнішньоекономічна діяльність та транспорт

Основними галузями економіки міста Івано-Франківська є промисловість, сільське господарство, туризм, будівництво, транспорт і зв'язок. Місто входить до числа найбільш промислово розвинених міст західного регіону України та забезпечує 18,4% в загальнообласному обсязі реалізованої промислової продукції (у січні-червні 2014 року – 18%).

Серед найбільших платників обов'язкових платежів до бюджету міста є підприємства енергетичного комплексу, заклади освіти, установи державного управління, а з початку 2015 року, через законодавчі нововведення (а саме: зарахування до місцевих бюджетів акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів), і підприємства торгівельної галузі. Втім доходна база міського консолідованого бюджету є диверсифікованою, а податкова залежність від певного підприємства чи групи компаній відсутня.

Завдяки багатогалузевості промислового комплексу м. Івано-Франківська, наявності у місцевих підприємств замовлень, ринків збуту в країнах Європейського Союзу, підприємствами міста за січень-червень 2015 року реалізовано промислової продукції на 40,3% більше, ніж у I півріччі 2014 року (2 530,1 млн. грн., проти 1 803 млн. грн. за відповідний період 2014 року). У розрахунку на одного мешканця м. Івано-Франківська промислової продукції реалізовано на 10 140,6 грн. або 61,2% до аналогічного значення по Україні.

Перше півріччя 2015 року, як і минулий рік, для розвитку зовнішньоекономічної діяльності був досить складним, оскільки зовнішня торгівля розвивалася в умовах несприятливого зовнішнього середовища, для якого було характерним погіршення

цінової кон'юнктури на основні товари українського експорту та розвиток рецесійних процесів в основних зовнішньоторговельних країнах-партнерах. Ще одним негативним проявом у зовнішньоекономічній діяльності внаслідок нестабільності політичної ситуації можна вважати фактор нестабільності курсу гривні, який скорочує обсяги імпорту і призводить до підвищення ціни імпортованих товарів.

Так, за січень-червень 2015 року експорт івано-франківських товарів скоротився на 21,5% (до 72,8 млн. дол. США), імпорт – на 42,4% (до 61,6 млн. дол. США). Відповідно, зовнішньоторговельний оборот у м. Івано-Франківську зменшився майже на третину відносно аналогічного показника I півріччя 2014 року і станом на 01.07.2015 р. становив 134,5 млн. дол. США. Натомість, подібне падіння як експорту, так і імпорту дало позитивне сальдо зовнішньої торгівлі за звітний період у розмірі 11,2 млн. дол. США (у I півріччі 2014 року сальдо було від'ємним – 14,1 млн. дол. США).

Структура зовнішньої торгівлі міста зумовлена спеціалізацією його економіки. У структурі експорту переважала продукція машинобудування (42%), хімічної промисловості (15,1%), а також продукти тваринного (13%) та рослинного походження (11,8%), в імпорті – продукція машинобудування (30,7%), пластмаси й полімерні матеріали (30,5%).

Негативна динаміка зовнішньої торгівлі з країнами СНД змусила переорієнтуватися на інші країни, а особливо – посилити економічні зв'язки між Івано-Франківськом та країнами ЄС. На сьогодні країни ЄС займають провідне місце серед основних економічних партнерів Івано-Франківська (понад 60% обсягу зовнішньоторговельного товарообороту).

Транспорт є однією з найважливіших галузей господарства м. Івано-Франківська. Перевезення пасажирів, вантажів, багажу та пошти, надання інших транспортних послуг здійснюється залізницею, автомобільними, авіаційними та дорожніми підприємствами. Перше місце за об'ємом перевезень вантажів і пасажирів серед усіх наявних видів сполучень міста займає автомобільний транспорт. Так, пасажирські автоперевезення протягом I півріччя 2015 року склали 20,9 млн. осіб або 95,7% обсягу перевезень відповідного періоду попереднього року, вантажоперевезення – 654,6 тис. т вантажів, що дорівнювало 100,9% від обсягу I півріччя 2014 року.

Забезпеченість автомобільними шляхами та їх технічний стан, зношеність рухомого складу не повною мірою відповідають потребам економіки міста та населення. Тому щороку з бюджету виділяються кошти на розбудову й модернізацію дорожньо-транспортної інфраструктури міста, утримання доріг, площ внутрішньоквартальних територій, поточний ремонт міжбудинкових проїздів тощо.

Інвестиційна активність та будівельна діяльність

Постійні курсові коливання на валютному ринку країни негативно вплинули на зовнішньоекономічну діяльність у м. Івано-Франківську, а саме: протягом I півріччя 2015 року значно скоротився обсяг прямих іноземних інвестицій

(акціонерного капіталу) нерезидентів до місцевої економіки. Найбільші втрати вартості інвестованого капіталу відбулися через курсову різницю обсягом 37,9 млн. дол. США. Таким чином, станом на 1 липня 2015 року обсяг акціонерного капіталу нерезидентів (за попередніми даними) становив 468,2 млн. дол. США, проти 504,8 млн. дол. США станом на 01.01.2015 р. У розрахунку на одного мешканця м. Івано-Франківська прямі іноземні інвестиції склали 1 876,6 дол. США, що на 875,9 дол. США більше, ніж по Україні (1 000,7 дол. США). Найбільш привабливими галузями економіки для іноземних інвесторів залишаються промисловість і торгівля, куди у I півріччі 2015 року було інвестовано понад 90% обсягу залученого іноземного капіталу.

У I півріччі 2015 року було зафіксовано збільшення обсягів будівельних робіт і збільшення житлового будівництва. Втім, що стосується введення в експлуатацію житлових площ, то спостерігається значне скорочення обсягів через законодавчі обмеження щодо прийняття в експлуатацію будинків, побудованих без дозволу на виконання будівельних робіт. Так, за рахунок усіх джерел фінансування протягом I півріччя 2015 року на території Івано-Франківської міської ради прийнято в експлуатацію 52,1 тис. кв. м житла, що склало 32,9% до фактичного показника I півріччя 2014 року. Разом з тим, вищевказаний показник введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 1 000 осіб населення в 2,7 рази перевищує середнє значення по країні.

В місті продовжується реалізація заходів регіональних програм щодо забезпечення населення доступним житлом. Проте, внаслідок обмежених можливостей бюджетів усіх рівнів, їх фінансування у I півріччі 2015 року не здійснювалось.

Житлово-комунальне господарство міста

Житлово-комунальному господарству м. Івано-Франківська, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та приділяє особливу увагу інвестиційним програмам та програмам розвитку міжнародного співробітництва, в тому числі з міжнародними фінансовими інституціями.

Як відомо, заборгованість є ключовою проблемою у сфері надання житлово-комунальних послуг будь-якого міста і м. Івано-Франківськ не є винятком. Незважаючи на складну суспільно-політичну ситуацію в країні мешканці Івано-Франківська продовжують регулярно сплачувати рахунки за надані житлово-комунальні послуги (рівень оплати збільшився), проте підвищення тарифів на комунальні послуги призвело до нарощування комунальної заборгованості, яка станом на 01.07.2015 р. перебувала на високому рівні (345,0 грн. у розрахунку на 1 мешканця міста). Місцева влада вживає певних заходів для того, щоб заборгованість не підвищувалась. Зокрема, споживачам комунальних послуг дозволяється сплачувати борги частинами шляхом укладання договорів з реструктуризації тривалої заборгованості.

Земельні ресурси та комунальна власність

Івано-Франківська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. Загалом, за результатами I півріччя 2015 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів становить 12,1%, що на 1,6 в. п. більше у порівнянні з аналогічним періодом 2014 року.

Обсяги надходжень від оренди землі та майна, яке перебуває у розпорядженні територіальної громади м. Івано-Франківська, зберігають тенденцію до збільшення. Значною мірою цьому сприяє робота міської ради у напрямі покращення управління наявним майном та введення в дію з 01.01.2015 р. коефіцієнта індексації до нормативної грошової оцінки земельних ділянок. Сукупний обсяг надходжень плати за оренду цілісних майнових комплексів та орендної плати за землю у I півріччі 2015 року склав 27,1 млн. грн., що формує близько 10% доходної частини загального фонду без урахування трансфертів.

У I півріччі 2015 року одним з важливих джерел наповнення спеціального фонду консолідованого бюджету міста залишалися надходження від реалізації земельних ділянок, що перебувають у комунальній власності. Такі надходження за підсумками січня-червня поточного року сформували близько 53% бюджету розвитку (10,5 млн. грн. або 483,9% до надходжень I півріччя 2014 року), кошти якого спрямовуються на будівництво, модернізацію та реконструкцію приміщень житлового та нежитлового фонду. Втім, надходження від операцій з приватизації майна були незначними (1,1 млн. грн. або 86,1% по відношенню до аналогічного періоду 2014 року).

Бюджет міста

Івано-Франківськ – місто обласного значення, до складу якого входять селища Хриплин, Вовчинець, Крихівці, Угорники та Микитинці. Таким чином консолідований бюджет м. Івано-Франківська складається з міського бюджету і 5 сільських. За підсумками I півріччя 2015 року консолідований бюджет м. Івано-Франківська мав позитивне значення операційного балансу за загальним та спеціальним фондами (114,2 млн. грн. та 19,1 млн. грн.). Приріст надходжень за загальним фондом відбувся переважно за рахунок податкових надходжень з урахуванням змін, внесених у IV кварталі 2014 року до Податкового та Бюджетного кодексів України. Так, з 1 січня 2015 року відбулось розширення джерел доходів загального фонду за рахунок акцизного податку (37,9 млн. грн.), податку на нежитлову нерухомість (2,7 млн. грн.), транспортного податку (0,1 млн. грн.), а також плати за надані в оренду водні об'єкти місцевого значення. Крім того, окремі джерела доходів спеціального фонду перейшли до складу доходів загального фонду, тим самим збільшив обсяги останнього, а саме: єдиний податок (38,8 млн. грн.), податок на житлову нерухомість (0,1 млн. грн.) та екологічний податок (0,07 млн. грн.).

У I півріччі 2014 року Івано-Франківська міська рада не проводила операцій з тимчасово-вільними бюджетними коштами, що зумовило негативне значення фінансового балансу, зважаючи на існуючі витрати, пов'язані з виплатами відсоткових платежів за користування кредитними коштами НЕФКО (23,1 тис. грн. протягом січня-червня поточного року).

Суттєве випередження темпів зростання капітальних видатків над темпами зростання капітальних надходжень, що характерно для консолідованого бюджету міста, та є типовим для більшості місцевих бюджетів України, спричинило негативне сальдо капітального балансу, яке за результатами I півріччя 2015 року дорівнювало (-)69,6 млн. грн. Водночас позитивне сальдо поточного балансу не повністю покрило негативне сальдо капітального балансу, у зв'язку з чим консолідований бюджет міста за спеціальним фондом у звітному періоді було виконано з дефіцитом у обсязі 50,3 млн. грн. Основним джерелом фінансування при цьому виступали кошти, що передаються із загального фонду.

Для повного та всебічного вивчення показників консолідований бюджет міста Івано-Франківськ представлено у форматі бюджетного балансу.

Консолідований бюджет міста Івано-Франківськ у форматі бюджетного балансу в 2013-2014 рр. та I півріччі 2015 року, тис. грн.

Показник	2013			2014			I півр. 2015		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження всього	732 732,1	101 822,5	834 554,6	808 927,4	162 950,4	971 877,8	598 610,3	31 145,0	629 755,4
Операційні видатки всього	752 321,8	38 190,4	790 512,1	793 572,8	83 230,0	876 802,8	484 385,3	12 062,6	496 447,9
Операційний баланс	-19 589,7	63 632,2	44 042,5	15 354,6	79 720,3	95 075,0	114 225,0	19 082,4	133 307,4
Фінансовий дохід	694,5	2,9	697,5	0,3	6,5	6,8	4,0	1,8	5,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	71,0	0,0	71,0	69,2	0,0	69,2	23,1	0,0	23,1
Фінансовий баланс	623,5	2,9	626,5	-68,9	6,5	-62,4	-19,1	1,8	-17,3
Поточний баланс	-18 966,1	63 635,1	44 669,0	15 285,7	79 726,8	95 012,6	114 205,9	19 084,3	133 290,2
Капітальні надходження всього	11,5	18 108,2	18 119,7	2,5	25 622,6	25 625,0	0,5	11 651,3	11 651,9
Капітальні видатки всього	0,0	86 621,5	86 621,5	0,0	124 873,2	124 873,2	0,0	81 263,4	81 263,4
Капітальний баланс	11,5	-68 513,4	-68 501,8	2,5	-99 250,7	-99 248,2	0,5	-69 612,1	-69 611,6
Баланс після капітальних видатків	-18 954,6	-4 878,3	-23 832,8	15 288,2	-19 523,8	-4 235,6	114 206,4	-50 527,8	63 678,6
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	-204,4	-204,4	0,0	-370,2	-370,2	0,0	-249,0	-249,0
Профіцит/дефіцит	-18 954,6	-4 673,9	-23 628,5	15 288,2	-19 153,7	-3 865,5	114 206,4	-50 278,8	63 927,6
Фінансування	18 954,6	4 673,9	23 628,5	-15 288,2	19 153,7	3 865,5	-114 206,4	50 278,8	-63 927,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Загалом консолідований бюджет міста за підсумками I півріччя 2015 року виконано з профіцитом обсягом 63,9 млн. грн., у тому числі профіцит за загальним фондом становив 114,2 млн. грн.

На відміну від попередніх бюджетних періодів, консолідований бюджет міста Івано-Франківська у I півріччі 2015 року не залучав короткострокові безвідсоткові позички з єдиного казначейського рахунку. Середньострокові позички з єдиного казначейського рахунку в I півріччі 2015 року також не залучались. Однак, за консолідованим бюджетом міста зберігається заборгованість за залученими протягом 2009-2013 рр. середньостроковими позичками у сумі 66,3 млн. грн.

На погашення частини кредиту від фінансової установи в рамках інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності в будівлях навчальних закладів м. Івано-Франківська» за рахунок технічного сприяння Північної екологічної фінансової корпорації НЕФКО впродовж січня-червня 2015 року спрямовано 562 тис. грн. (згідно із затвердженим графіком). Таким чином, залишок заборгованості за кредитом станом на 01.07.2015 р. склав 1,6 млн. грн. у еквіваленті (з урахуванням коливань курсової різниці).

Виконання бюджету з профіцитом позитивно вплинуло на ліквідність бюджету. Так, у січні-червні 2015 року показники ліквідності консолідованого бюджету за загальним та спеціальним фондами перебувають на високому рівні (16,4% та 53,8% відповідно).

Виконання доходної частини бюджету міста

Затверджений на 2015 рік обсяг надходжень до консолідованого бюджету м. Івано-Франківська без урахування трансфертів у порівнянні з виконаним обсягом у 2014 році зменшився на 22,3% та склав 406,7 млн. грн. Зменшення запланованих надходжень зумовлено введенням з 01.01.2015 р. в дію змін до Бюджетного кодексу України, відповідно до яких: зменшено відсоток відрахувань податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів з 75% до 60%, скасовано збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, скасовано збір за першу реєстрацію транспортного засобу. Крім цього, зменшено перелік джерел доходів спеціального фонду місцевих бюджетів шляхом зарахування єдиного податку, екологічного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, до доходів загального фонду.

Загалом протягом січня-червня 2015 року до консолідованого бюджету міста надійшло доходів без урахування трансфертів обсягом 319,5 млн. грн., що перевищило показники попереднього року на 33,1%. Виконання уточненого річного плану за доходами консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів у I півріччі 2015 року становило 78,6% (у т. ч. за загальним фондом – 77,8%, за спеціальним фондом – 84,1%). Збільшення доходної частини консолідованого бюджету Івано-Франківська без урахування трансфертів позитивно вплинуло на бюджетну забезпеченість міста. Так, індикатор бюджетної забезпеченості міста перебуває на прийнятному рівні (1 280,5 грн. у розрахунку на

1 мешканця), що на 31,2% перевищує значення за аналогічний період минулого року й на 1,6% – середнє значення по країні (1 260,3 грн.).

Структурні пропорції формування доходної частини консолідованого бюджету міста Івано-Франківська у I півріччі 2015 року були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів консолідованого бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

До загального фонду консолідованого бюджету міста Івано-Франківська у I півріччі 2015 року надійшло доходів без урахування трансфертів обсягом 280,1 млн. грн. (на 45,5% більше ніж протягом січня-червня 2014 року). Основним джерелом доходної бази залишаються надходження податку на доходи фізичних осіб, які становлять 142,6 млн. грн. або 51% доходів загального фонду консолідованого бюджету без урахування трансфертів. Річний план за податком на доходи фізичних осіб було виконано на рівні 70,6%. При цьому в місті зберігається високий рівень галузевої диверсифікації джерел наповнення, а також високий рівень диверсифікації у частині найбільших платників податків – закладів освіти.

Далі за обсягами джерел формування доходів загального фонду виділялися місцеві податки й збори, а серед них: єдиний податок (38,8 млн. грн. або 80% від запланованого обсягу на 2015 рік) та плата за землю (36,5 млн. грн. або 63,5% річного плану), а також нововведений внутрішній податок на товари та послуги, а саме: акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів (37,9 млн. грн. або 114,6% запланованого на 2015 рік обсягу).

Доходи спеціального фонду у січні-червні 2015 року скоротились на третину у порівнянні з аналогічним періодом минулого року (до 42,8 млн. грн. станом на 01.07.2015 р.), що відбулось, переважно, за рахунок зменшення обсягів трансфертів з державного бюджету та зарахуванням до доходів загального фонду єдиного податку, екологічного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Зростання надходжень коштів від продажу землі (майже уп'ятеро до 10,5 млн. грн.) та коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту (у 3,3 рази до 8,2 млн. грн.) дозволило частково нівелювати значне зниження надходжень від продажу комунального майна та вилучення єдиного податку із структури бюджету розвитку. Зростання вищезазначених надходжень бюджету розвитку за одночасного збільшення власних надходжень бюджетних установ дозволило виконати річний плановий показник за доходами спеціального фонду без урахування трансфертів у I півріччі 2015 року на високому рівні.

Затверджений на 2015 рік з урахуванням змін план за надходженнями офіційних трансфертів з державного бюджету було встановлено на рівні 688,3 млн. грн. або 145,2% до фактично виконаних трансфертів за 2014 рік. За січень-червень поточного року місто Івано-Франківськ отримав кошти з державного бюджету у вигляді субвенцій на суму 321,9 млн. грн. (зокрема, освітня субвенція – 95 млн. грн., медична субвенція – 78 млн. грн.), з яких 318,5 млн. грн. або 98,9% надійшло до загального фонду. Рівень виконання запланованого показника на

2015 рік за підсумками I півріччя 2015 року становив 46,8% (у т. ч. за освітньою субвенцією – 54,9%, за медичною субвенцією – 50,2%), на що вплинула повільна динаміка перерахування до бюджету окремих соціально спрямованих субвенцій (зокрема, субвенцій на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг).

Виконання видаткової частини бюджету міста

За результатами звітнього періоду з консолідованого бюджету міста здійснено видатків (без урахування трансфертів та пільгового молодіжного іпотечного кредитування) обсягом 562,7 млн. грн. У порівнянні з I півріччям 2014 року видаткова частина консолідованого бюджету міста Івано-Франківська протягом січня–червня 2015 року зросла на 28,4% чому, зокрема, сприяв перегляд мінімальних соціальних стандартів у цілому в державі, перегляд вартості окремих комунальних послуг та зростання обсягів надходжень від продажу землі. У структурі видаткової частини бюджету міста за функціональною класифікацією основна сума бюджетних асигнувань і надалі припадає на галузі бюджетної сфери та соціального захисту.

Протягом I півріччя 2015 року у м. Івано-Франківську зберігався прийнятний рівень виконання видаткової частини консолідованого бюджету. Затверджений на 2015 рік з урахуванням змін план за видатками бюджету міста (без урахування трансфертів та пільгового молодіжного іпотечного кредитування) за 6 місяців 2015 року було виконано на 50,9%, у тому числі план за видатками загального фонду – на 50,8%, план за видатками спеціального фонду – на 51,6%.

У зв'язку з виконанням у I півріччі 2015 року плану за видатками консолідованого бюджету на прийнятному рівні, співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджету за загальним фондом станом на 01.07.2015 року до запланованого на 2015 рік обсягу видатків за відповідним фондом є помірним (9,5%), за спеціальним фондом – низьким (0,1%).

Складовою частиною витрат консолідованого бюджету міста з початку 2015 року є кошти, що передаються до державного бюджету або реверсна дотація. При цьому у I півріччі 2015 року фінансування зазначеної статті було забезпечено у відповідності до бюджетних призначень (50% затвердженого плану на 2015 рік або 9,1 млн. грн.).

Видатки міського бюджету у звітному періоді фінансувалися у межах надходження доходів. У першу чергу проводилося фінансування видатків на захищені та першочергові статті (92,3% загального обсягу поточних видатків за підсумками I півріччя 2015 року), в тому числі: на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахувань на заробітну плату, оплату за енергоносії, продукти харчування, медикаменти та перев'язувальні матеріали, трансферти населенню та місцевим бюджетам. Водночас слід зазначити, що обсяг капітальних видатків, які здійснювались з консолідованого бюджету м. Івано-Франківська, збільшився у 2,7 рази, а їх доля складала понад 14% у загальному обсязі витрат. За рахунок

вказаних коштів у м. Івано-Франківську в I півріччі 2015 року реалізовувались різні проекти розвитку міської інфраструктури.

Місто вчасно та у повному обсязі виконує план своїх зобов'язань з обслуговування боргу. Зокрема, у I півріччі 2015 року з загального фонду консолідованого бюджету міста було виплачено відсоткового доходу за зобов'язаннями обсягом 23,1 тис. грн.

Боргові зобов'язання та перспективи залучення коштів у майбутньому

Сума прямого боргу Івано-Франківської міської ради станом на 01.07.2015 р. дорівнювала 67,8 млн. грн. та складалася із залишку заборгованості за кредитними коштами від НЕФКО в рамках проекту «Підвищення енергоефективності в будівлях навчальних закладів м. Івано-Франківська» (екв. 1,6 млн. грн.), а також непогашених залишків за середньостроковими позичками з єдиного казначейського рахунку (66,3 млн. грн.). Пряме боргове навантаження бюджету² станом на 01.07.2015 р. становило 16,7%, що є дещо вищим за помірний показник.

За наданою інформацією, Івано-Франківська міська рада у II півріччі 2015 року розпочала реалізацію проекту «Вуличне освітлення у м. Івано-Франківськ» за сприяння міжнародної фінансової організації «Північна екологічна фінансова корпорація» (НЕФКО) на умовах надання кредиту обсягом 4 млн. грн. із співфінансуванням проекту за рахунок коштів міського бюджету у сумі 3 млн. грн. терміном на 5 років зі сплатою 3% річних.

Слід зазначити, що співпраця з НЕФКО після реалізації інвестиційного проекту «Вуличне освітлення у м. Івано-Франківськ» не закінчується. Наразі готується пропозиція до рішення про міський бюджет на 2016 рік щодо залучення кредиту від міжнародної фінансової організації для фінансування інвестиційного проекту «Підвищення енергоефективності об'єктів бюджетної сфери міста Івано-Франківська».

Консолідований борг міста Івано-Франківськ станом на 01.07.2015 р. складав 275,8 млн. грн. і включав, окрім прямого боргу (67,8 млн. грн.), прострочену кредиторську заборгованість бюджетних організацій (0,4 млн. грн.) та суми наданих містом гарантій КП «Івано-Франківськводокотехпром» в рамках реалізації проекту «Розвиток міської інфраструктури» (екв. 207,6 млн. грн.). Хоча кредитні угоди є довгостроковими, графіки погашення основних сум боргу та виплати відсотків за ними є рівномірно розподіленими у часі, проте консолідоване боргове навантаження бюджету м. Івано-Франківська є високим: співвідношення обсягу консолідованого боргу до затвердженого на 2015 рік з урахуванням змін обсягу доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів становило 67,8%.

Окремо слід зазначити, що відповідно до ст. 32 Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік» (зі змінами та доповненнями №704-VIII від

² співвідношення обсягу прямого боргу до уточненого річного плану доходної частини консолідованого бюджету міста без урахування трансфертів

17.09.2015 р.) визначено механізм перерахування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості за зобов'язаннями перед державою за позиками, наданими міжнародними фінансовими установами, зокрема, на впровадження проекту «Розвиток міської інфраструктури». Таким чином, до кінця 2015 року підприємством планується погасити всю заборгованість за кредитом в рамках проекту «Розвиток міської інфраструктури» та розпочати реалізацію проекту «Розвиток міської інфраструктури в Україні-2».

Крім того, ДМП «Івано-Франківськтеплокомуненерго» планує розпочати проект «Реконструкція та модернізація системи тепlopостачання міста Івано-Франківська», в рамках якого за результатами проведених тендерних торгів буде отримано кредит від Європейського банку реконструкції та розвитку згідно з умовами укладеного кредитного договору від 05.11.2014 р., що може призвести до суттєвого зростання консолідованого боргового навантаження.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Івано-Франківська підтверджено на рівні **uaBBB+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

О. В. Шубіна

Старший фінансовий аналітик

О. П. Пугачова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Динаміка агрегованих бюджетних показників м. Івано-Франківська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2011	2012	2013	2014	I півр. 2015
Податкові надходження	359 798,4	402 083,0	428 746,9	453 850,4	259 411,3
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	40 236,2	49 234,4	48 081,8	54 806,1	48 418,4
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	288 794,4	389 688,4	357 725,9	463 221,3	321 925,7
Операційні надходження всього	688 829,1	841 005,8	834 554,6	971 877,8	629 755,4
Поточні видатки	395 578,3	507 446,2	529 033,8	537 410,3	328 469,8
Субсидії та поточні трансферти	215 925,8	271 381,1	261 478,3	339 392,5	167 978,2
Операційні видатки всього	611 504,1	778 827,3	790 512,1	876 802,8	496 447,9
Операційний баланс	77 325,0	62 178,5	44 042,5	95 075,0	133 307,4
Фінансовий дохід	98,3	549,0	697,5	6,8	5,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	164,3	38,6	71,0	69,2	23,1
Фінансовий баланс	-66,0	510,4	626,5	-62,4	-17,3
Поточний баланс	77 259,0	62 689,0	44 669,0	95 012,6	133 290,2
Капітальні надходження	13 299,2	12 843,7	8 569,3	14 761,4	11 651,9
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	11 936,8	9 550,4	10 863,6	0,0
Капітальні надходження всього	13 299,2	24 780,5	18 119,7	25 625,0	11 651,9
Капітальні видатки	72 747,2	58 941,6	57 754,4	77 388,4	38 364,2
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	5 062,3	10 548,4	28 867,1	47 484,8	42 899,2
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011р. до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	77 809,4	69 490,1	86 621,5	124 873,2	81 263,4
Капітальний баланс	-64 510,2	-44 709,5	-68 501,8	-99 248,2	-69 611,6
Баланс після капітальних видатків	12 748,8	17 979,5	-23 832,8	-4 235,6	63 678,6
Кредитування*	321,1	342,8	-204,4	-370,2	-249,0
Профіцит / дефіцит	12 427,7	17 636,6	-23 628,5	-3 865,5	63 927,6
Фінансування	-12 427,7	-17 636,6	23 628,5	3 865,5	-63 927,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради

Додаток до рейтингового звіту № 2

Динаміка основних джерел фінансування консолідованого бюджету м. Івано-Франківська, тис. грн.

Показник	2011	2012	2013	2014	I півр. 2015
Профіцит/дефіцит	12 427,7	17 636,6	-23 628,5	-3 865,5	63 927,6
Фінансування	-12 427,7	-17 636,6	23 628,5	3 865,5	-63 927,6
Зміни залишків	-10 593,4	-31 174,0	-4 754,7	10 112,2	-62 761,9
залишок на початок року	16 066,2	26 659,6	57 833,6	62 588,3	52 476,1
залишок на кінець року	26 659,6	57 833,6	62 588,3	52 476,1	115 238,0
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	3 200,0	12 258,7	28 000,0	-1 205,2	0,0
Залучення	263 891,0	363 999,7	363 834,9	216 900,0	0,0
Погашення	-260 691,0	-351 741,0	-335 834,9	-218 105,2	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	1 600,0	8 300,0	6 000,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	-1 600,0	-8 300,0	-6 000,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	-4 900,1	1 671,3	383,2	-1 113,0	-562,0
Запозичення	599,9	2 099,8	1 240,3	0,0	0,0
Погашення	-5 500,0	-428,5	-857,1	-1 113,0	-562,0
Інші розрахунки	-134,2	-392,6	0,0	-3 928,5	-603,7
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Івано-Франківської міської ради